

STALO SE V BETLÉMĚ

MARIE HOLKOVÁ

OSOBY:

Vypravěč, Vypravěčka, Panna Maria, Svatý Josef,
Žena, Hospodář, Děvečka, Babička, Mladík, Bača,
Ovčáček, Rabín, alespoň tři Pastýři

Poznámka: Vánoční scénka není divadlo pro oči, nýbrž pro uši. Proto přítomní věřící nemusí, ani nemohou všechny účinkující vidět, ale mohou a musí všichni dobře slyšet. Proto režisér nechť dbá na hlasitou, zřetelnou výslovnost herců. Fantazii se meze nekladou, pokud se týče oblečení. Lze osoby označit jen nějakým symbolem nebo je namaskovat anebo ponechat jen v civilu, podle místních možností. Maskování ovšem působí hercům více potěšení.

Všichni účinkující nastoupí najednou za zpěvu písně „Veselé vánoční hody“. Ten, kdo právě mluví, vystoupí do popředí, aby bylo na něho lépe vidět a lépe slyšet.

Vypravěč: Josef, tesař z Nazareta,
ušel hezký kousek světa,
nežli došel do Betléma.
Jenže nocleh ještě nemá.
Vypravěčka: Přišla s ním i jeho žena.
Dlouhou cestou unavena,
odpočívá každou chvíli.
K dalším krokům nemá síly.
Vypravěč: Josef tedy příští matku
nechal sedět na oslátku.
Odvedl ji do ústraní.
Před sluncem ji palma chrání.
Vypravěčka: Betlém je už přeplněný.
Josef, poutník unavený,
od domu se
k domu plouží.
Vždyť pro svoji ženu touží
najít někde teplé lože.
Ach, pomoz mu, dobrý Bože!

Josef (do obecnstva):
Lidé, mějte slitování!
Přejte nocleh mladé paní.
Čeká dítě každou chvíli.
Pomozte nám, lidé milí!
(Při poslední větě se obrátí k účinkujícím)
Žena: Máme děti jako smetí,
domek malý, samé krámy.
Těžko by vám bylo s námi.
Hospodář: Je mi líto převelice.
Mám už hostů tři světnice.
Žením zrovna své dva syny.
Přijďte někdy až v den jiný.
Děvečka: Obráťte se na rabína.
Ten má jídla dost i vína.
Má vše, čeho třeba hostům.
Bydlí tamhle, hned u mostu.
Vypravěč: Josef jde zas o dům dále.
O kus místa prosí stále.

Všude však se vymlouvají,
že už plno hostů mají.
Srdce se v něm strachy třese,
když svou starost dále nese.

*Do popředí vystoupí rabín se svítkem Písma,
ve kterém si čte.*

Josef: Snažně prosím, muži Boží,
poraď, kam svou hlavu složí
mladá matka, moje paní.
Potřebuje trochu spaní.
Dřív než slunce opět vyjde,
její Dítě na svět přijde.

Rabín (*zlostně*): Kdopak mě to zase ruší?

Vždyť já tady, na mou duši,
ani doma nemám klidu.
Zrovna cizák sem lézt musí!
Vždyť já v Písmě svatém čtu si,
kterak hlásat všemu lidu,
kdy as přijde Mesiáš.

Táhni odsud! Alou, marš!

Vypravěčka: Takhle mnohá zbožná duše
pěstuje svou víru hluše.
V modlitbě a zbožném čtení
hledá jen své potěšení.
Cizí nouzi snáší s klidem.
Nezná lásku k jiným lidem.

Vypravěč: Josef tedy hledá dále.
Poptává se neustále.

Babička: Copak hledáš, dobrý muži?

Manželku máš jako růži
a necháš ji samotinkou?
Zdá se, že bude maminkou.

Josef: Ach babičko, nemáš zdání,
jak bych chtěl být u své paní.
Ano, bude brzy chovat.
A já nevím, kam ji schovat.

Babička: U mne také místa není.
Snad se časem všechno změní.
Až přestane soupis lidu,
bude tady více klidu.
Ten má na tom zmatku vinu.
Dám ti radu, milý synu.

Tudy vede úzká cesta.
A na konci hradeb města
dojdeš k opuštěné stáji.
Ovčáci tam jesle mají.
Když počasí občas bouří,
tato stáj jim za skryš slouží.

Josef: Děkuji ti, dobrá ženo.

Snad tam bude uloženo
trochu sena, trochu slámy.
Hlavně, že tam budem sami.

Vypravěč: Josef spěchá pro Marii.

Ve chlévě se světu skryjí
dvě bytosti, nejvyšší svaté.
Vidí to jen hvězdy zlaté,
jak vzývají Hospodina
a vítají jeho Syna.

*Pastýři pochodují kolem účinkujících
a zpívají koledu „Pásli ovce valaši“
nebo jinou.*

Vypravěčka: Kam, pastýři, popícháte?

Kampak tolik naspěch máte?
Betlém ještě ve snách dřímá.
Všude tma a všude zima.
Vy si zpíváte?

Bača: Andělé nám zvěstovali:

Narodil se hošík malý.
Je to svatý Vykupitel,
chudých lidí vzácný Přítel.
Jemu zpíváme.

(Pastýři odejdou do pozadí)

Vypravěč: Jakýs mladík také spěchá,
jako by hořela střecha.
Musí na trh časně zrána
prodat zboží svého pána.
Vtom ho někdo zastavuje.
Hledme, malý pastýř tu je.

Ovčáček: Já jsem ovčák ještě malý,
ale bača mě už chválí.
Má mě jistě za to rád,
že umím ovečky hnát.

Mladík: Tak proč nejsi na salaši?
Bez tebe se ovce splaší.

Ovčáček: Jenom se mi neposmívej.

Jsi tu doma, je ti tu hej.

Já však nevím, kudy kam.

Ztratil jsem se. Jsem tu sám.

Mladík: Hele, hele, chceš snad brečet?

Měl jsi zůstat u oveček.

Proč se ženeš do Betléma?

V městě nikdo ovce nemá.

Ovčáček: Tak já ti to tedy svěřím.

Já sem do Betléma běžím,

abych dohnal kamarády.

Oni všichni, starý, mladý,

pospíchali vítat Dítě.

Narodil se tu prý skrytě

Vykupitel, jenž nás spasí,

jak proroci v Písmě hlásí.

Mladík: Nechtěj, špunte, bych se zasmál.

Kdo ti tohle napovídal?

Ovčáček: Přišli k nám na salaš andělé.

Zpívali radostně, vesele.

Byla to taková sláva,

až se mi točila hlava.

Ještě mi stále v uších zní

ta jejich píseň poslední.

(Tlumený zpěv andělů, nápěv v kancionálu 503) Sláva na výsostech Bohu a na zemi
pokoj lidem dobré vůle.

Vypravěčka: Přichází sem stará žena,
džbánem s vodou obtížena.

Babička: Těžko nesu trochu vody.

Čekají mě ještě schody.

Nevím, nevím, jak to zvládnou.

Inu, dojdu, nebo padnu.

Vypravěč: Mladý kramář rychle mizí.

Pomoc jiným je mu cizí.

Ovčáček je pohotový.

Uchopil džbán staré vdovy.

Ovčáček: Já ti, babičko, pomohu.

Udělám pro tebe, co mohu.

Babička: To se mi teď půjde krásně.

Co zde děláš takhle časně?

Ovčáček: Ztratil jsem tu své kámoše.

Spěchali z naší salaše

poklonit se Spasiteli.

Všichni tuze na spěch měli

jeho Matce dárky podat.

A teď nevím, kde je hledat.

Babička: Jak bych ti mohla pomoci?

Jestliže přišlo za noci

tu na svět svaté Dítě,

vydej se tudy hbitě

na cestu do skalní stáje.

Určitě Děťátko tam je.

Ovčáček: Nejdřív ti odnesu ten džbán.

Potom poklušu, kde je náš Pán.

Vypravěč: Ten chlapec má čistou duši.

Choval se tak, jak se sluší.

Uctil Boha v staré ženě.

Dobrý skutek není méně

nežli modlitební slova.

To je pravda staronová.

Vypravěčka: Chlapec našel své pastýře.

Přistoupil k Marii blíže

a podal jí kousek sýra.

K oslovení slova sbírá...

Mezitím se účinkující rozestoupí, je vidět Pana Maria s Děťátkem v náručí, vedle stojí svatý Josef a před nimi klečí pastýři.

Ovčáček: Pozdravuji obzvlášť vřele
tvé Děťátko, Spasitele.

Přijmi, naše krásná Paní,

moje prosté díkuvzdání

za to, nu – řeknu to zkrátka –

že jsi jeho svatá Matka.

Vypravěčka: Všichni se Ježíšku koří.

Láska v nich blaženě hoří,

když se na Dítě dívají

a radostně mu zpívají.

Zpívejte všichni s nimi!

Všichni účinkující i věřící v kostele přítomní, zpívají společně „Narodil se Kristus Pán“ anebo jinou vánoční píseň.